

[Rosing.]

af 1960 ifølge dets kommissorium i forbindelse med spørgsmålet, om man eventuelt kan give kommunerne i Grønland større beføjelser og ansvar. Det er klart, at man ikke kan undgå indførelse af skat på en eller anden måde før eller senere. Her må man imidlertid indtage en afventende holdning, indtil Grønlandsudvalget af 1960 har taget stilling til spørgsmålet.

Som man kan læse i den højtærede ministers fremsættelsestale og i bemærkningerne til lovforslaget, svarer landskassens indtægter af indførselsafgifterne ikke længere til de udgifter, som de efterhånden udvidede opgaver og det stærkt stigende lønniveau i Grønland betinger. Ligesom statens udgifter må have dækning i direkte skatter og afgifter, må vi også regne med, at landskassen og dermed landsrådet benytter den eneste mulighed, nemlig forhøjelse af indførselsafgifterne, for at kunne dække udgifterne; men som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, indebærer lovforslaget ikke engang dækning, men kun formindskelse af et budgetunderskud for det kommende år.

Her drejer det sig om ganske få varesorter, bl. a. sukker- og chokoladevarer, som efter lovforslagets prisansættelse kommer til at koste for stykgodsvarenes vedkommende op imod 45 pct. og for løsvægtsvarenes vedkommende op imod 30 pct. mere end de tilsvarende danske varer. Forhøjelserne gælder også malt, spiritus, vin, cigaretter samt humle, som der ikke før har været lagt afgift på. Afgifterne af de få varesorter, på hvilke forhøjelserne er lagt, forventes at indbringe en merindtægt på ca. 2,5 mill. kr., hvilket efter grønlandske forhold er et ret anseeligt beløb.

Som lovforslagets § 2 udtrykker det, indgår de omhandlede forhøjelser af indførselsafgifterne ikke i beregningerne af de grønlandske særpristal, og dette begrundes med, som bemærkningerne til § 2 giver oplysning om, at afgiftsforhøjelserne ikke skal medføre en forhøjelse af det grønlandske løn- og prisniveau til skade for de frie erhververe. Det er en kendsgerning, at den grønlandske eksportproduktion i de sidste 3 år har haft underskud, og efter beregningerne er der også sandsynlighed for, at eksportproduktionen ikke vil svare sig

i de nærmeste år, før industrialiseringen er tilendebragt. Selv om man må erkende, at det er ønskeligt, at indhandlingspriserne bliver højere, er det for landsrådet nødvendigt at undgå det, ellers bliver underskuddet jo større. Det er derfor, man ønsker, at afgiftsforhøjelserne ikke indgår i beregningerne af de grønlandske særpristal. Afgiftsforhøjelserne ville være mindre mærkbare, hvis man i landsrådet kunne inddrage andre luksusbetonede varer under beskattningen, således at mindre prisforhøjelser kunne fordeles jævnt på flere varer, hvorved man ville opnå samme resultat, samme merindtægt.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen berørte i sin tale den udtalelse, som landsrådet i 1957 i forbindelse med forhøjelserne af indførselsafgifterne har tiltrådt, nemlig at prisforhøjelser på de pågældende monopolvarer ikke finder sted uden landsrådets samtykke ud over de i 1957 pålagte. Det er rigtigt nok, at landsrådets forretningsudvalg, der i dette efterår forhandlede med KGH og andre instanser om de i lovforslaget nævnte forhøjelser, vil være bundet til denne udtalelse, men da lovforslaget først senere, men forhåbentligt i januar måned, kan ventes færdigbehandlet, vil der også være tid til ad telegrafisk vej at indhente et fornødent samtykke fra samtlige landsrådsmedlemmer.

Jeg er fuldstændig indforstået med det skridt, landsrådet har måttet tage, og vil støtte gennemførelsen af denne nye foranstaltning, der som nævnt ikke engang er af en sådan størrelsesorden, at der bliver balance i budgettet. Jeg må samtidig indrømme, at en sådan foranstaltning, som ikke har indflydelse på pristalsreguleringen, er upopulær både her og i Grønland; men hvor skaffer man de tilsvarende beløb, hvis man ville undgå denne foranstaltning?

For mig er det nu tid at tænke på, om man ikke kan aflaste landskassen med hensyn til de sociale udgifter ved at indføre en refusionsordning, som svarer til forholdene enten her i Danmark eller på Færøerne. Til belysning af de sociale udgifters størrelse, som landskassen alene gennem kommunerne hidtil har måttet bære, kan følgende oplyses: for finansåret 1960-61 budgetteredes alle sociale udgifter til 3 084 000 kr. eller $\frac{3}{5}$ af de grønlandske kommuners totale